

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2024

Kunnanhallitus 24.03.2025 § 48

Valmistelija kansliapäällikkö jouni.nieminen@karkola.fi, puh. 044-770 2206

Kuntalain mukaan kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä pormestari.

Kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Kertomusvuoden aikana seuraavat olennaiset muutokset tapahtuivat kunnan toiminnassa ja taloudessa:

- Kunnanvaltuusto käynnisti 12.2.2024 Kärkölen kunnan osayleiskaavan päivittämistyön
- Kunnanvaltuusto myönsi 12.2.2024 lisämäärärahan Vuokkoharjun päiväkodin irrottamisen investointiin
- Kunnanvaltuusto päätti 12.2.2024, että kunnan johtamismalli muutetaan nykyisestä pormestarimallista kunnanjohtajamalliin 1.6.2025 alkaen
- Kunnanvaltuusto käynnisti 22.4.2024 Järvelän aseman ympäristön asemakaavamuutoksen
- Kunnanvaltuusto myönsi 22.4.2024 lisämäärärahan vuoden 2024 talousarvioon sekä vastaavan suuruisen määrärahan varaamisen vuoden

- 2025 taloussuunnitelmaan asumisen markkinointisuunnitelman, messutapahtuman ja yhteistyösopimuksen toteuttamiseksi
- Kunnanvaltuusto hyväksyi 20.5.2024 laajan hyvinvointikertomuksen vuosiraportin 2022–2023 sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2022–2025 osana hyvinvointikertomuksen vuosiraporttia
 - Kunnanvaltuusto hyväksyi 20.5.2024 osayleiskaavan tavoitteet ja alustavan aluerajauksen
 - Kunnanvaltuusto hyväksyi 30.9.2024 Kärkölen kunnan vuoden 2024 kaavoituskatsauksen
 - Kunnanvaltuusto hyväksyi 30.9.2024 valtion ja Lahden kaupunkiseudun välisen Lahden kaupunkiseudun MAL-sopimuksen 2024–2035
 - Kunnanvaltuusto hyväksyi 30.9.2024 Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy:n rahoitussopimukseen
 - Kunnanvaltuusto hyväksyi 11.11.2024 kunnan kiinteistöohjelman
 - Kunnanvaltuusto hyväksyi 11.11.2024 kunnan vakauttamisohjelman
 - Kunnanvaltuusto päätti 11.11.2024, että valtuuston koko 1.6.2025 lukien on 23
 - Kunnanvaltuusto päätti 11.11.2024, että Kuntala Oy sulautetaan kunnan omaksi toiminnaksi
 - Kunnanvaltuusto hyväksyi 9.12.2024 kunnan ilmastosuunnitelman
 - Kunnanvaltuusto hyväksyi 9.12.2024 hallintosäännön
 - Kunnanhallitus päätti 29.1.2024, että kunnan henkilöstön työterveyspalveluiden tuottajaksi valitaan Mehiläinen Oy
 - Kunnanhallitus hyväksyi 11.3.2024 Rakennusliike Lindroos Oy:n kiinteistöjen myyntitarjouksen
 - Kunnanhallitus hyväksyi 11.3.2024 työsuojelun toimintasuunnitelman vuodelle 2024
 - Kunnanhallitus päätti 11.3.2024 hakea muutosta valtiovarainministeriön valtionosuuspäätökseen kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2024
 - Kunnanhallitus hyväksyi 15.4.2024 kunnan tietoturvapoliitiikan
 - Kunnanhallitus päätti 6.5.2024 ottaa talousarviolainaa 4 800 000 euroa vedenpuhdistamon ja siirtoviemärin rakentamisen kuluihin
 - Kunnanhallitus päätti 27.5.2024 lahjoittaa LUT-yliopistolle vuosina 2025–2029 yhteensä 22 500 euroa rakennus- ja yhdyskuntatekniikan koulutuksen käynnistämiseen Lahden kampuksella
 - Kunnanhallitus päätti käynnistää 2.9.2024 koko kunnan henkilöstöä koskevan yhteistoimintaneuvottelun
 - Kunnanhallitus päätti 2.9.2024 hakea harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta vuodelle 2024
 - Kunnanhallitus lakkautti 2.9.2024 varhaiskasvatuksen johtajan ja palveluneuvojan virat
 - Kunnanhallitus käynnisti 2.9.2024 kunnanjohtajan hakuprosessin.
 - Kunnanhallitus päätti tehdä 23.9.2024 oikaisuvaatimuksen valtiovarainministeriön päätökseen kunnan peruspalvelujen valtionosuuden muuttamisesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2024
 - Kunnanhallitus perusti 23.9.2024 kunnanjohtajan viran
 - Kunnanhallitus korotti 28.10.2024 Kärkölen Veden hinnat vuosille

2025–2027 jäteveden käyttömaksuun sekä jäte- ja puhtaan veden perusmaksuihin

- Kunnanhallitus päätti 28.10.2024 liittyä yhteistyöhön kotoutumisen edistämiseksi International House Lahti organisaation kanssa
- Kunnanhallitus päätti 11.11.2024 yhteistoimintaneuvottelut
- Kunnanhallitus hyväksyi 25.11.2024 Hollolan ja Kärkölän välisen Herrala-Komola-Lahti siirtoviemärisopimuksen
- Kunnanhallitus hyväksyi 25.11.2024 Kärkölän kotouttamisohjelman
- Kunnanhallitus päätti lakkauttaa 25.11.2024 lakkauttaa 3 omavalmentajan virkaa ja perusti työllisyyskoordinaattorin viran

Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan virallisella tuloslaskelmalla, johon ei sisällytetä sisäisten menomäärärahojen- ja tuloarvioiden käyttöä.

Kärkölän kunnan vuoden 2024 tilikauden tulos oli 2 167 768 euroa alijäämäinen. Alkuperäisessä talousarviossa tilikauden tulos oli 359 880 euroa alijäämäinen. Kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 9.12.2024 (§ 61) lisätalousarvion Kärkölän Kuntala Oy:n sulauttamiseksi kunnan omaksi toiminnaksi. Kuntala Oy:n rakennusten ja maapohjan arvoa korjattiin yhteensä 2 560 000 eurolla, jonka takia Kärkölän kunnan konsernin tulosheikennys on saman suuruinen vuonna 2024.

Tilikauden tulos kehittyi toimintavuoden aikana ennakoitua paremmin. Toimintatuotot ylittyivät yhteensä 410 771 eurolla muutetun talousarvion tasosta. Muita toimintatuottoja kertyi ennakoitua enemmän jäteveden puhdistamon tulipaloon vakuutuskorvaukseen liittyen 268 440 euroa. Lisäksi tukien ja avustusten tuottojen lisäystä alkuperäiseen arvioon on yhteensä 92 480 euroa, josta 8 890 euroa ennakoitua suurempana toteutuva vaalien korvaus ja suurin osan keskushallinnon toteutuneita hankeavustuksia.

Toimintakulut ylittyivät yhteensä 479 409 eurolla. Henkilöstömenot ylittyivät 54 361 eurolla. Aineet, tarvikkeet ja tavarat alittuivat 58 423 eurolla. Avustukset ylittyivät 4 012 eurolla ja muut toimintakulut ylittyivät 126 843 eurolla. Palvelujen ostot ylittyivät 352 615 eurolla.

Palvelujen ostoissa ylityksiä tuli toimitila- ja ICT-palveluissa. Teknisen toimen kuluissa ylityksiä tuli rakennusten ja alueiden rakentamisen osalta noin 183 000 euroa, rakennusten ja huoneistojen vuokratulujen osalta noin 139 000 euroa sekä kuljetuspalvelujen osalta noin 58 000 euroa.

Tilikauden tuloksen muodostumista arvioitua paremmaksi selittävät erityisesti verotulojen kertymän 385 457 euron ylitys ja valtionosuuksien tilitysten 63 194 euron ylitys. Harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta kunta ei vuonna 2024 saanut.

Korkotuotot ylittyivät 64 986 eurolla ja muut rahoitustuotot 89 343 eurolla. Korkokulut alittuivat 47 692 eurolla muutetun talousarvion tasosta.

Merkittävä ylitys muodostui muiden rahoituskulujen toteutumassa, jossa konserniyhtiö Kärkölän Kuntala Oy:n järjestelyihin ja alaskirjaukseen liittyen ylitys oli 2 481 429 euroa.

Toimielintasolla toimintakulut ylittyivät keskusvaalilautakunnan (11 730 €), tarkastus-lautakunnan (3 892 €), kunnanhallituksen (181 751 €) ja teknisen lautakunnan (346 969 €) alaisilla toiminnoilla. Toimintakulut alittuvat sivistys- ja hyvinvointilautakunnan (4 623 €) ja ympäristölautakunnan (44 266 €) alaisilla toiminnoilla.

Kunnanhallituksen toimialan toimintatuotot ylittyivät 142 230 euroa ja toimintakulut ylittyivät 181 751 euroa suhteessa muutetun talousarvion lukuihin. Toimintatuottojen ylitys perustuu erityisesti kunnan kokoon suhteutettuna hyvään onnistumiseen hankerahoitushauissa, joita toimialalle kohdentui 119 000 euroa. Lisäksi kunnan tonttien myynnissä onnistuttiin talousarviossa asetettua tavoitetta paremmin.

Toimintakulujen osalta henkilöstökulut ylittyivät 25 415 euroa ja palvelujen ostot 23 366 euroa. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden hankintamenot alittuivat 3 661 euroa. Avustuksissa työmarkkinatuen kuntaosuutta maksettiin 76 361 euroa talousarviossa varattua enemmän ja muita avustuksia yhteisöille 44 202 varattua vähemmän. Muiden toimintakulujen osalta rakennusten ja huoneistojen sisäiset vuokrat ylittyivät 129 536 euroa ja koneiden ja laitteiden vuokrissa talousarviovaraus alitettiin 20 396 euroa.

Sivistystoimen toimintatuotot alittuivat 80 461 euroa ja toimintakulut 4 622 euroa suhteessa muutetun talousarvion lukuihin. Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan ja sivistystoimen hallinnon toimintakate heikkeni noin 10 500 eurolla.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan toimialan henkilöstökulut ylittyivät noin 56 000 eurolla. Palvelujen ostot ylittyivät noin 89 000 eurolla. Aineet, tarvikkeet ja tavarat -määräraha ylittyi noin 22 000 eurolla. Toimintatuotot alittuivat noin 80 000 eurolla. Sisäiset vuokrat olivat noin 144 000 euroa budjetoitua alhaisemmat. Lapsiperheille maksetut tuet alittuivat noin 28 000 eurolla. Kokonaisuutena sivistystoimen tilikauden toimintakate heikkeni noin 76 000 eurolla.

Teknisen lautakunnan toimintatulot olivat 6 931 557 euroa, joka ylitti muutetun talousarvion 5,1 % (6 595 410 €). Teknisen lautakunnan toimintamenot ylittyivät 346 969 euroa ja olivat 5 541 559 euroa, joka ylitti muutetun talousarvion 6,7 % (5 194 590 €). Merkittävimmät toimintamenojen ylitykset olivat kiinteistöjen (271 205 €), liikenneväylien (63 973 €) ja Kärkölän Veden (105 504 €) vastualueilla.

Kiinteistöjen osalta tulosta heikensivät palvelujen ostojen 12,46 % ylitys ja asiantuntijapalvelujen käytön lisäys kiinteistöjen kuntoarviointeihin sekä omatoimikirjaston rakentamiseen liittyen. Myös koneiden kunnossapito- palveluihin ja kuljetuspalveluihin meni ennakoitua enemmän

Liikenneväylät -tulosalueen tulokseen vaikutti oleellisesti talven runsas aeraus- ja hiekoitustarve, sekä kesäaikaisten, katualueiden akuuttien kunnostustöiden tarve. Käytännössä em. palvelujen ostot sisältävät paikallisilta koneurakoitsijoilta ostettua palvelua.

Kärkölän Vesi -taseyksikön toimintatulot ylittyivät arvioidusta noin 3 %. Vesi- ja jätevesimaksuja korotettiin vuonna 2024 alussa, ja tuloja kertyi noin 68 000 euroa enemmän kuin oli arvioitu. Muun liiketoiminnan tuotot jäivät noin 37 000 € arvioitua pienemmiksi. Tuottojen kasvua selittävät vakuutuskorvaukset, joita vuonna 2024 kunnalle maksettiin 342 504 euroa.

Ympäristölautakunnan toimintatuotot ylittyivät 11 979 euroa ympäristön-suojelun lupatulojen ennakoitua paremman kertymän takia. Toimintamenot alittuivat 44 266 euroa, joka selittyy asiantuntijapalveluihin varatun määrärahan tarpeen muutoksella.

Rahoitustuottojen ja -kulujen yhteissumma oli -2 892 749,57 euroa. Muutetussa talousarviossa näiden yhteissummaksi oli arvioitu 613 340 euroa. Rahoitustuotoista korkotuotot ylittyivät 64 985,50 euroa ja muut rahoitustuotot ylittyivät 89 342,56 euroa. Korkotuottojen ylittyminen johtuu maksuliikennetilin korkosopimuksen uudistamisesta sekä konserniyhtiön lainan koroista. Muiden rahoitustuottojen ylittyminen johtuu pääosin osinkotuottojen ylittymisestä.

Rahoituskuluista korkokulut alittuivat 47 691,64 euroa ja muut rahoituskulut ylittyivät 2 481 429,27 euroa muutetun talousarvion tasosta. Korkokulut ovat kasvaneet nousseiden korkojen ja investointien rahoittamiseen tarvittavien pitkäaikaisen lainan kasvun myötä.

Kunnan verotulot ylittivät alkuperäisen talousarvion 824 457 eurolla ja korjatun talousarvion 385 457 eurolla. Kunnallisvero tuotti 7 761 967 euroa ja ylitti talousarvion 116 967 eurolla. Kiinteistövero kertyi 1 325 249 euroa ja tuotto ylitti talousarvion 13 249 eurolla. Yhteisövero kertyi 2 055 241 euroa ja tuotto ylitti 255 241 euroa muutetun talousarvion tason (14,2 %).

Valtionosuuksia saatiin 1 222 174 euroa, joka ylitti talousarvion tason 63 194 eurolla. Huomion arvoista on, että vuonna 2023 valtionosuuksia saatiin 1 641 622 euroa, joten valtion rahoitusosuuden lasku on merkittävä.

Suunnitelman mukaisia poistoja kirjattiin yhteensä 1 669 768 euroa, joka ylittää 124 590 eurolla talousarvion tason.

Kunta nosti vuoden 2024 aikana 4 800 000 euron pitkäaikaisen lainan. Vanhoja pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 2 184 923 eurolla. Lyhytaikaisen lainan määrä laski 2 000 000 eurolla. Kunnan kokonaislainamäärä kasvoi 615 077 eurolla.

Investointiohjelman mukaiset investointimenot olivat 4 407 000 euroa ja investointitulot olivat 10 000 euroa. Vuonna 2024 toteutuneet investointimenot olivat 3 212 912 euroa. Investointitulot olivat 198 448 euroa. Merkittävin toteumien ero investoinneissa oli siirtoviemärin rakentamiseen varattujen menojen alittuminen.

Investointien määrärahat ylittyivät seuraavilta yksittäisiltä kohteilta:

- Vuokkoharjun päiväkodin irrottaminen 60 755,91 euroa
- Kiinteistöjen korjausten suunnittelu 284,22 euroa

- Liikenneväylien päällystys 8 154,96 euroa
- Vesi- ja viemäriverkoston saneeraus 132 759,11 euroa
- Vedenottamon valvontatietokone 9 566,73 euroa
- Valkjärven laiturin 5 652,76 euroa
- Lähdeojantien ja Tolkonkujan katurakentaminen 105 319,31 euroa
- Lähdeojantien ja Tolkonkujan vesihuolto 300 261,91 euroa
- Hule- ja jätevedenhallintaprojekti 20 552,90 euroa

Esittelijä pormestari Markku Koskinen

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää allekirjoittaa vuoden 2024 tilinpäätöksen ja jättää tilinpäätöksen tilintarkastajien tarkastettavaksi,

- oikeuttaa kansliapäällikön tekemään tilinpäätökseen teknisluonteisia korjauksia ja tarkistuksia,
- saattaa tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan valmistelun jälkeen edelleen valtuuston käsiteltäväksi ja
- esittää kunnanvaltuustolle, että tilikauden alijäämä 2 167 768 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien yli-/alijäämäänsä.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Muutoksenhaku Muutoksenhakukielto

Tarkastuslautakunta 20.05.2025 § 28
397/02.06.01/2024

Kuntalain 123 §:n mukaan tilintarkastajan on viimeistään toukokuun loppuun mennessä tarkastettava julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös.

Tilintarkastajien on tarkastettava:

- 1) onko kunnan hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti;
- 2) antavatko kunnan tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitalinpäätös tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikean ja riittävän kuvan kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta;
- 3) ovatko valtionosuuksien perusteista annetut tiedot oikeita; sekä
- 4) onko kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti.

Kuntalain 125 §:n mukaan tilintarkastajien on annettava valtuustolle kultakin tilikaudelta kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset. Kertomuksessa on myös esitettävä, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko toimielimen jäsenelle ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle (tilivelvollinen) myöntää vastuuvapaus.

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat.

Tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab on antanut tilintarkastuskertomuksen tilivuodelta 2024.

Kunnanhallitus on hyväksynyt ja allekirjoittanut tilinpäätöksen, jonka tarkastuslautakunta on saanut tiedoksi.

Esittelijä

puheenjohtaja

Päätösehdotus

Tilintarkastuskertomus vuodelta 2024 merkitään tiedoksi.
Tarkastuslautakunta saattaa tilintarkastuskertomuksen tiedoksi kunnanvaltuustolle.

Tarkastuslautakunta esittää kunnanvaltuustolle, että tilinpäätös hyväksytään ja vastuuvapaus myönnetään tilivelvollisille tilikaudelta 1.1. – 31.12.2024.

Päätös

Päätettiin ehdotuksen mukaisesti.